

ZLOČIN in KAZEN

Fjodor Mihajlovič Dostojevski

Morilke, ki delujejo same, so ponavadi zrele, previdne, odločne, socialno prilagojene in dobro organizirane. Žrtve napadajo v svojih domovih ali službah. Morijo s strupom, smrtonosnimi injekcijami ali svoje žrtve zadušijo. Ekipne morilke so mlajše, bolj agresivne, njihovi napadi so bolj naključni, slabše pripravljene. Ponavadi morijo na različnih mestih in svoje žrtve največkrat mučijo.

Ženske se kar v 80 odstotkih umorov zatečejo k strupu kot sredstvu, na drugem mestu je z 20 odstotki ustrelitev, 16 odstotkov morilk pa svoje žrtve potolče do smrti s kakšnim krepelcem ali čem podobnim. Motiv je največkrat (74 odstotkov) denar.

Serijske morilke so razvrstili v več skupin:

Črna vdova

Ponavadi začne svojo kariero po 25 letu. Sistematično pobija može, partnerje ali druge družinske člane. V 10 – 15 letih ubije 6-8 žrtev. Če so varuhi zakona posebej nesposobni, je lahko število žrtev tudi dostikrat višje.

Primer: Belle Gunness (1896-1908)

Na svoji kmetiji v okolici Chicaga je ubila 49 ljudi, med njimi več mož, priložnostnih delavcev in otrok, ki so jih tja poslale agencije za posvojitve. Večina jih je bila zastrupljenih, nekateri pa so umrli v bizarnih »nesrečah«. Nikoli je niso kaznovali, saj je uprizorila lastno smrt in zbežala, ko so ji prišli na sled.

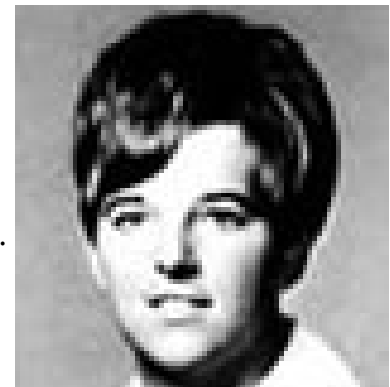

Angel Smrti

Ponavadi začne svojo kariero po 21. letu, večinoma v domu za ostarele, bolnici ali kraju, kjer smrt ni presenetljiva. V 1-2 letih ubije 8 žrtev, če je mobilna še veliko več.

Primer: Genene Jones (1968-1992)

Selila se je po klinikah v Teksasu in večinoma morila na smrt bolne otroke. Ponavadi jim je vbrizgala nevarne snovi in se potem prelevila v junakinjo, ki je uboge žrtve vrnila z roba smrti. Obsodili so jo za 11 umorov (na dosmrtno ječo), čeprav verjamejo, da je bilo njenih žrtev več kot 45. Klinike so namreč zaradi svojega slovesa uničile dokumente o njeni zaposlitvi.

Maščevalka

Bolj kot maščevanje jo vodi globoka, patološka jeza. Ponavadi začne moriti pri 22. letih. Žrtve so ponavadi družinski člani ali ljudje, ki simbolizirajo »krivico«, ki je bila storjena morilki.

Primer: Ellen Etheridge (1912-1953)

Imela je 22 let, ko se je poročila s teksaškim milijonarjem in v zakup dobila še njegovih 8 otrok. Postala je ljubosumna na njegovo ljubezen do njih in v premorih šestih mesecev umorila štiri otroke. Obsodili so jo na dosmrtno ječo.

Seksualna predatorica

Doslej so v ZDA odkrili le eno, tako da je opis le ugibanje. Stara naj bi bila več kot 30 let, mobilna, njena kariera naj bi trajala povprečno tri leta, število žrtev naj bi bilo vsaj 6.

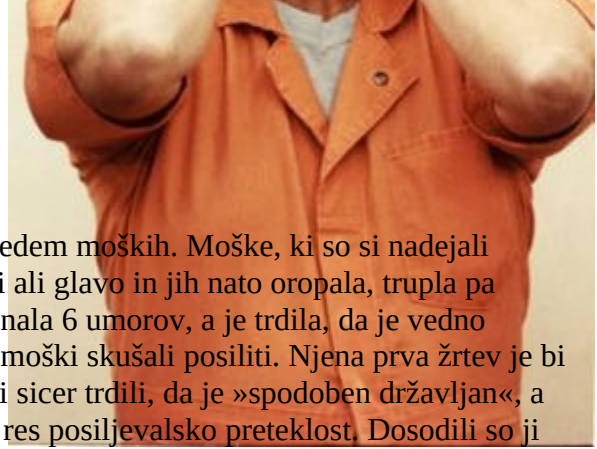

Primer: Aileen Wuornos (1956-1992)

Prostitutka, ki je v Floridi ubila sedem moških. Moške, ki so si nadejali spolne potešitve je ustrelila v prsi ali glavo in jih nato oropala, trupla pa skrila v gozdu. Na sojenju je priznala 6 umorov, a je trdila, da je vedno morila v samoobrambi, ker so jo moški skušali posiliti. Njena prva žrtev je bil sicer moški, za katerega so tožilci sicer trdili, da je »spodoben državljani«, a se je kasneje izkazalo, da je imel res posiljevalsko preteklost. Dosodili so ji smrt na električnem stolu.

Po njej so posneli film Pošast (2004). Glavna igralka je Aileen Wuornos, ki jo igra Charlize Theron.

Pohlepnica

Najbolj inteligentna, iznajdljiva in predvidljiva serijska morilka. Njena kariera se začne med 25. in 30. letom in traja približno 10 let. Ponavadi pokonča 10 ljudi, bolj pogoltna tudi 25.

Primer: Dorothea Puente (1916-1990)

57-letna priljudna gospa iz Kalifornije je odprla trinadstropni dom za klošarje in brezdomce. Navezala je stik s socialno službo, da ji je na državne stroške pošiljala reveže. Dorothea jih je pobijala in si prisvajala njihovo državno podporo še po tem, ko so že bili mrtvi. Aretirali so jo, ko so se sosodje pritožili zaradi smradu. Izkopali so sedem trupel in jo za devet umorov obsodili na dosmrtno ječo. Menijo pa, da je umorila kar 25 revežev.

ŽIVLJENJEPIS

Velikan ruske in svetovne književnosti se je rodil 30. oktobra 1821 v Marijinski bolnišnici za ubožne v Moskvi, kjer je bil njegov oče zaposlen kot zdravnik. Družina je lepim prihodkom navkljub živela zelo skromno, saj je bil dr. Dostojevski izrazit skopuh. Leta 1834 kupil v vasi Darovoje veliko posest s stotimi pripadajočimi moškimi tlačani; ker pa je z njimi ravnal surovo, so ga umorili. Grozoviti dogodek je boleče in trajno zaznamoval mladega Fjodora, ki se je takrat šolal na inženirski šoli vojaške akademije v Petrogradu. In prav v tem prozaičnem okolju so ga prvič premamile literarne muze, saj je nežno prevzet od Puškina in Schillerja napisal dve romantični drami. Po končanem šolanju je dobil mesto tehničnega risarja v vojnem ministrstvu, vendar pa se je rutina urejenega življenja že po enem letu dokončno uprla njegovi bohemski in v bistvu protimeščanski naravi. Povsem se je predal literarnemu ustvarjanju in navdušil petrograjsko bralstvo s svojim prvim romanom *Revni*

ljudje (1845). Pridružil se je tudi revolucionarnemu krogu uradnika Petraševskega, katerega člani so se zanimali za francoske socialne utopiste in se zavzemali za odpravo tlačanstva v Rusiji, vendar je vlada kmalu izvedela za njihovo delovanje in Dostojevskega so skupaj z ostalimi petraševci zaprli ter obsodili na smrt. Car Nikolaj I. je pomilostil nesrečnike tik pred usmrtno, nakar je sledilo osem let izgnanstva. Dostojevski je prva štiri leta preživel v kazenskem taborišču Omsk v Sibiriji in tam doživel tudi svoje prve božjastne napade, ki so ga kasneje mučili vse življenje. Drugo polovico kazni je odslužil kot vojak v Semipalatinsku. Po vrnitvi v Petrograd je skupaj z bratom Mihailom ustanovil časopis *Vremja*. Sledila so ustvarjalna leta njegovega osrednjega literarnega opusa. To obdobje so med drugim zaznamovala tudi dolgotrajna bivanja v Evropi in mukotrpna zasvojenost z igrami na srečo. Uničevalno strast je s pomočjo svoje druge, neskončno potrpežljive žene Ane Grigorjevne, le premagal in se popolnoma posvetil literarnemu ustvarjanju. Umrl je 28. januarja 1881 za posledicami krvavitve v pljučih.

DRUGAČEN KONEC

Raskolnikov je zbegano hodil po ulici. Opazil ni nikogar okoli sebe. Mimoidoči so ga imeli za pijanega. Ravno je zavil v ulico, kjer je stanoval, ko ga je za ramo prijela trda roka. Za nekaj časa je obstal, nato pa se obrnil. Za njim je stal policist. Raskolnikov se je delal, kot da ne ve zakaj gre, zato je vprašal: »Kaj pa je? Saj vendar ne motim javnega miru!« Iz policajevega obraza je ugotovil, da mu ta ne verjame zato, se je odločil za beg, saj je to edino kar lahko naredi ter njegov zadnji poizkus za rešitev. Dolgo je že tekel, a policaj mu je bil še vedno za petami. Raskolnikov je mislil, da je to že igra, saj neglede koliko hitro je tekel, je policaj bil vedno enako oddaljen od njega. Raskolnikovu so pošle že vse moči, še zadnjič se je obrnil in opazil, da že kar nekaj časa teče sam. Policaj je verjetno omagal. Odločil se je, da se danes ne bo vračal domov, ker tam ni več varno. Utrujen od bega in lačen se je usedel na most in opazoval reko, ki je tekla pod njim. Zaželel si je, da bi lahko tudi on tako brezskrbno

odplaval stran in pozabil na težave, ki jih ima. Ko se je zjutraj ves premražen zbudil je opazil, kako se mu iz vsake strani mostu približujeta dva policaja. Vedel je, da tukaj nista slučajno, ampak da sta prišla po njega. Zavedal se je, da bo obsojen na prisilno delo v Sibiriji, če ga bosta ujela. Tega si vsekakor ni želel in naredil bi vse, da bi se temu lahko izognil. Gledal je okoli sebe in iskal možnost, da se reši, a to ni bilo možno. Pogledal je k reki, ki je mirno tekla pod njim. Spet si je zaželel, da bi bil reka in bi lahko tudi on, odtekel stran od te situacije in stran od težav. Ugotovil je, da je reka njegov edini izhod, čeprav je bil visoko nad njo in bi v primeru skoka zagotovo umrl, a bi bilo vsaj vsega tega hitro konec. Policaja sta mu bila že zelo blizu. Dvignil je pogled ter se še zadnjič ozrl okoli sebe. Pogledal je na mesto, ki se je zbuvalo ob tem lepem jutru, pogledal je bele oblake, ki so čepeli visoko na nebu. To jutro je bilo vse lepo. Obrnil se je proti policajema, ki sta sedaj bila le še kak korak ali dva od njega, se jima nasmehnil ter skočil v reko, ki ga je končno svobodnega ponesla neznano kam.